

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

AVUSTURYA ZİYARETİ RAPORU

I. GİRİŞ

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'nun 23'üncü Dönem 3'üncü yasama yılının 09 Nisan 2009 tarihli 24'üncü toplantısında, TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Sayın Prof. Dr. Zafer ÜSKÜL, Diyarbakır Milletvekili ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Sözcüsü Sayın Abdurrahman KURT, İstanbul Milletvekili ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kâtip Üyesi Sayın Ayşe Jale AĞIRBAŞ ile Komisyon üyeleri Kırklareli Milletvekili Sayın A. Gökhan SARIÇAM ve İstanbul Milletvekili Sayın Çetin SOYSAL'ın üyesi olduğu bir Alt Komisyon ile Alt Komisyona eşlik edecek Dış İlişkiler ve Protokol Müdürlüğü görevlisi Buketnur ÖZAY'dan oluşan bir Heyetin Avusturya Devleti'nde 27 Nisan-01 Mayıs 2009 tarihleri arasında insan hakları ile ilgili temaslarda bulunmak üzere görevlendirilmesine karar verilmiştir.

II. AMAÇ

3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun Komisyonun Görevlerine ilişkin 4. Maddesinin f) fıkrasına göre Komisyon “ Gerektiğinde dış ülkelerdeki insan hakları ihlallerini incelemek ve bu ihlalleri o ülke parlamenterlerinin dikkatlerine doğrudan veya mevcut parlamenter forumlar aracılığıyla sunmak” ile görevlidir.

Komisyonun kendisine tevdi edilen bu görev doğrultusunda genel amacı, öncelikle yabancı ülkelerle insan hakları konusunda görüş alışverişinde bulunmak ve yabancı ülkelere yaşayan Türkiye vatandaşı ya da Türkiye kökenli olup yabancı devlet vatandaşı olan şahısların ilgili ülkelerde insan hakkı ihlallerine maruz kalıp kalmadıklarının tespiti yapmak ve yapılan tespitlerle ilgili çözümler üretmektir.

Komisyon bu görevini ilk olarak, yabancı devletlerde yaşanan hak ihlallerine ilişkin bireysel başvuruları değerlendirerek, ikinci olarak Türkiye'de bulunan diplomatik temsilciler

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

ile sürekli temas halinde bulunarak ve son olarak da yurtdışına ziyaretler gerçekleştirerek icra etmektedir. Komisyon Avusturya Ziyaretinden önce, 10-16 Şubat 2008 tarihlerinde Almanya Devleti'ne ve 16-21 Haziran 2008 tarihlerinde Hollanda Devleti'ne başarılı ziyaretler gerçekleştirmiştir.

III. GÖRÜŞMELER

Heyet Avusturya'da aşağıdaki görüşme ve ziyaretleri gerçekleştirmiştir;

1. Avusturya İçişleri Bakanlığı'nda Yapılan Görüşme
2. Avusturya Parlamentosu İnsan Hakları Komisyon Başkan ve Üyeleri İle Yapılan Görüşme
3. Federal Çalışma Bakanlığı Entegrasyondan Sorumlu Devlet Sekreteri Christine MAREK İle Yapılan Görüşme
4. Belediye Meclisi Türk Üyeleriyle ve Türk Vatandaşları İle Yapılan Görüşme
5. Krems Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti
6. Viyana Eyaleti Entegrasyon Bakanı Sayın Sandra FRAUENBERGER İle Yapılan Görüşme
7. Salzburg Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti
8. Salzburg Eyaleti Sosyal İşlerden Sorumlu Bakanı Sayın Erika SCHARER İle Yapılan Görüşme
9. Başkonsolosluk İkametgâhında Salzburg ve Yukarı Avusturya Eyaletlerindeki Çeşitli Meclislerde Görevli Türk Asıllı Veya Vatandaşımız Olan Siyasi Parti Temsilcileri İle Yapılan Görüşmeler
10. Salzburg'daki Türk Vatandaşları İle Yapılan Toplantı

1. Avusturya İçişleri Bakanlığı'nda Yapılan Görüşme

Heyet ilk olarak, Avusturya İçişleri Bakanlığı'nda mültecilerin durumu hakkında bilgi almak üzere bir görüşme gerçekleşmiştir. Ancak mülteciler Genel Müdürü'nün son anda gelemeceği haberi üzerine İçişleri Bakanlığı'nda çalışan iki memur ile bir görüşme yapmak durumunda kalan İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL, bu

Avusturya Ziyareti Raporu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

durum karşısında tepkilerini ifade ederek İçişleri Bakanlığı üst düzey yetkililerine iletilmek üzere bir mesajı olduğunu; kendilerinin İnsan Hakları Komisyonu olarak mültecilerin misafir edildiği kampları ziyaret etmek istediklerini; mültecilerin içerisinde buldukları koşulları yerinde görmeyi arzu ettikleri; Türkiye’de bulunan mülteciler misafirhaneleri ile karşılaştırıp, fikir alışverişinde bulunmayı istediklerini; ancak ne yazık ki buna izin verilmediğini öğrenmenin kendilerini hayrete düşürdüğünü ifade etmişlerdir. Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL, Avusturya hükümetinin kaygısını anlayamadıklarını; mülteciler kampının gösterilmemesi halinde, kendilerinin orada bir sorun olduğunu düşünmelerinin doğal olacağını belirtmişlerdir. Türkiye’de de mültecilerin misafirhanelerin bulunduğunu; onlarında mükemmel olmadığını ancak Avrupa’dan gelen İnsan Hakları Kurumların temsilcilerine bu kampları her zaman görmelerine müsaade ettikleri ifade etmişlerdir. İçişleri Bakanlığının Mültecilerden Sorumlu Dairesi’nin Uzman Yardımcısı Bayan Susanne WETZELBERGER, Kreiskirchen de bulunan mülteciler kampında şu an da bir heyetin kampı incelemek üzere olduğunu; Türk heyetine söz konusu kampın gezilmesine neden izin verilmediğini bilmediğini belirtmiştir. Sayın ÜSKÜL, kendilerine güvenlik nedenleriyle ziyaretin mümkün olamayacağını söylediğini; ancak Avusturya devletinin mültecilerin misafir edildiği bir alanın güvenliğini sağlayamadığına inanmak istemediklerini vurgulamıştır.

2. Avusturya Parlamentosu İnsan Hakları Komisyon Başkan ve Üyeleri İle Yapılan Görüşme

Avusturya Parlamentosu İnsan Hakları Komisyon Başkanı Sayın Alev KORUN’a hitaben Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL insan haklarının evrensel bir olgu olduğunu; hem Türkiye açısından hem ziyaret edilen ülkeler açısından bu konudaki fikir alışverişinin çok yararlı olduğunu düşündüğünü ifade etmiştir. Sayın ÜSKÜL, bu çerçevede Avusturya’da yaşayan Türk vatandaşları ve Türk kökenli Avusturya vatandaşları ile görüşmelerde bulunmak üzere geldiklerini; ayrıca cezaevlerine ve mülteci kamplarına da bir takım ziyaretler gerçekleştirmek üzere geldiklerini; ancak ne yazık ki, Avusturya İçişleri Bakanlığının kendilerine mülteciler kampını gezmek doğrultusundaki isteklerine güvenlik nedenlerini ileriye sürerek izin vermediğini; kendilerinin bu açıklamayı anlamakta zorlandıklarını, İçişleri Bakanlığının

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

güvenliğinden sorumlu olduğu bu kampların güvenliğini sağlayamayacağını düşünemediklerini belirtmiştir. Türkiye’de bulunan kamplarda da sorunlar olduğunu ancak Avrupa’dan gelen inceleme ve ziyaret taleplerine her zaman olumlu baktıklarını vurgulamıştır. Sayın Başkan, Avusturya’nın göç alan bir ülke olduğunu; ilk kuşak Türklerin ilk yıllarda geçici işçi olarak geldiğini; ancak zamanla yerleştiğini ve şu an Avusturya’da üçüncü kuşağın yaşamakta olduğunu; bir çoğunun Avusturya vatandaşlığına geçtiğini; bu çerçevede entegrasyon kavramının çok önem kazandığını; gerekse Avusturya’da yaşayan Türk asıllı Avusturya vatandaşlarının gerekse Türk vatandaşlarının buldukları toplumun dilini çok iyi öğrenmeleri gerektiğini; ancak bunun yanı sıra kendi anadillerine de hakim olmalarının, içinde buldukları ülke için çok büyük bir şans olduğunu vurgulamıştır. Sayın ÜSKÜL, her iki dile hâkim olan Türk gençlerinin, Türkiye-Avusturya arasında köprü olacaklarını; ticari ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesinde önemli rol oynayacaklarını; bu şekilde bakıldığında zaman içerisinde yabancı düşmanlığını anlamakta her iki tarafın da zorlanacağını; yabancı ülkelerdeki yabancıların kültürel bir zenginlik olduğunu; bu gerçeğin asla yadsınmaması gerektiğini vurgulamıştır. Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL, özellikle 11 Eylül’den sonra, Avrupa ülkelerinde İslam’a karşı negatif söylemler başladığını; İnsan Hakları’nı bu açıdan da güvence altına alma zorunluluğu doğduğuna işaret etmiştir. Sayın ÜSKÜL, Türkiye’de de zaman zaman yabancılara veya dinlere karşı, Trabzon’da rahibin öldürülmesi veya Malatya’da bir saldırının olması gibi olumsuz eylemler olabildiğini; ancak kendilerinin İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olarak, bu tarz olayları insan hakları ihlali olarak değerlendirdiklerini; bu konuda hazırlanan raporlarda da görüşlerinin net bir şekilde yer aldığını; yukarıda ifade edilen olayların duruşmalarına, durumu onaylamadıklarını göstermek açısından, izlemek üzere de katıldıklarını belirtmiştir. Sayın ÜSKÜL, TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu’nun görev ve işlev alanlarını detaylı bir şekilde açıklamıştır.

Sayın Alev KORUN, Avusturya İnsan Hakları Komisyonu’nun işleri açısından TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu’nun görev ve işlevi açısından çok farklı görüldüğünü; kendilerinin daha çok parlamentolararası diyalog içerisinde olma durumunda olduklarını; Avusturya Ulusal Meclisinin İnsan Hakları Komisyonu’nun cezaevlerini, psikiyatrik ve benzeri kuruluşlarını inceleme yetkisine sahip olmadıklarını; bu yetkinin sadece İçişleri Bakanlığı ve Bakanına verilmiş olduğunu işaret etmiştir. Sayın KORUN, kendilerinin

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

Türkiye’de İnsan Hakları ihlalinin karakollarda başladığını bildiklerini; bu çerçevede ‘‘İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi’nin’’ Türkiye tarafından parafe edildiğini ancak henüz imzalanmadığını; İnsan Hakları ile ilgili ek protokolün hangi aşamada olduğunu merak ettiklerini; bu çerçevede Türkiye’de eşcinsellerin haklarına tecavüz edildiğini; bu gruplara yönelik saldırılarda bulunulduğunu; TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu’nun bu anlamda yapmış oldukları incelemeleri merak ettiklerini ifade etmiştir.

Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL, ek protokolün TBMM’ye henüz gelmediğini; işkence konusunda inceleme yapmak üzere Avusturyalı dostların her zaman için gelebileceklerini; bu nedenle ek protokolün henüz meclise gelmemiş olmamasının bir sorun yaratmadığını; bu vesile ile Avusturya Ulusal Meclisinin İnsan Hakları Komisyonunu Türkiye’ye davet ettiklerini ve ağırlamaktan dolayı memnun olacaklarını belirtmiştir. Sayın ÜSKÜL, Türkiye’de geçen yıl eşcinsellerin bir etkinlikte bulunduğunu; kendisinin de İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı olarak bu etkinliğe katıldığını ve gurubun hiçbir taşkınlık yaşanmaksızın TBMM’ye kadar bir yürüyüş gerçekleştirdiğini ifade etmiştir. Sayın Başkan, İstanbul LAMBDA Derneğinin (Lezbiyen, Gay, Biseksüel, Travesti, Transseksüel (LGBT)) Dayanışma Derneği) geçmiş sene mahkeme kararı ile kapatıldığını, ancak Yargıtay’ın kararı bozduğunu; LAMBDA Derneğinin şu an aktif olarak faaliyetlerine devam ettiğini; Eşcinsellerin de elbette haklarının bulunduğunu; ancak zaman zaman kendilerine eşcinsellerin ve özellikle transeksüellerin baskı altında oldukları duyumları ulaştığını; bu bağlamda Türk polisinin eğitime alındığını ve eğitiminin sürdüğünü ifade etmiştir.

Sayın KURZMANN, Kürt sorununun yıllardır çözümsüz bırakıldığını; Uluslararası Af Örgütü’nün (Amnesty International) raporlarını devamlı olarak incelediklerini; Kürtlerin siyasi olsun, insan hakları yönünden olsun tehdit altında olan halklar arasında olduklarını; TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu’nun düşüncelerini merak ettiklerini belirtmiştir.

Sayın Abdurrahman KURT, kendisinin Diyarbakır Milletvekili olduğunu, Diyarbakır’da yoğun bir Kürt sorunu yaşandığını; Ak Parti’nin Kopenhag kriterlerine ve Türkiye’nin siyasi normlarına uygun çok önemli adımlar attığını; Türkiye’de şu an TRT-6 gibi 24 saat Kürtçe yayın yapan bir kanalın bulunduğunu, böyle bir kanalın muadilinin şu an Avrupa dahi olmadığını bildiklerini; şu an Türkiye’de Kürtçe isimleri kullanmanın yasak olmadığını; medya ve eğitim alanlarında da çok geniş revizyonlara gidildiğini; Kürt sivil

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

toplum örgütlerinin faaliyetlerini serbestçe sürdürdüklerini; terör örgütüne karşı yapılan askeri operasyonları DTP'nin kendilerine yönelik bağlamında açıklamalar yaptıklarını; ancak bunun elbette doğru olmadığını; bu tür operasyonların DTP'ye değil terör örgütüne yönelik olduğunu vurgulamıştır. Türkiye'de Üniversitelerde bundan böyle Kürt dili kürsüsünün de açılacağını belirtmiştir.

Sayın Ayşe Jale AĞIRBAŞ, Almanya'da çıkartılan göç yasası ile ilgili, Avusturya'nın bir çalışmasının olup olmadığını; Avusturya'da yaşayan Türk ve Türk kökenli çocukların okullarda kendi dillerinde eğitim görmeleri için Avusturya Parlamentosu İnsan Hakları Komisyonu tarafından bir alt komisyonu oluşturulup oluşturulamayacağını; Avusturya Parlamentosu'nda Türkiye ile bir Dostluk Grubu'nun olup olmadığını; merak ettiğini ifade etmiştir.

Sayın Alev KORUN, Almanya Entegrasyon yasasının henüz parlamentoya gelmediğini; ancak Avusturya Entegrasyon yasasının Alman Entegrasyon yasasına benzemesi düşünüldüğünü; anadilde eğitim konusunun Eğitim Komisyonu'nun sorunu olduğunu, kendisinin bu hususta bir yorum yapamayacağını; Avusturya Parlamentosu'nda Avusturya-Türkiye Dostluk Grubu'nun kurulduğunu belirtmiştir.

3. Federal Çalışma Bakanlığı Entegrasyondan Sorumlu Devlet Sekreteri Christine MAREK İle Yapılan Görüşme

Görüşmeler Federal Çalışma Bakanlığında Entegrasyondan sorumlu Devlet Sekreteri Christine MAREK ile devam etmiştir. Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL, kendilerinin çeşitli Avusturya makamlarının uyum çalışmaları içerisinde olduklarını bildiklerini; bu çalışmaları takdirle karşıladıklarını; Türk vatandaşlarının kimlikleri korunarak uyumlaştırılmaları gerektiğini ifade etmiştir. Sayın ÜSKÜL, Avusturya'da yaşayan Türklerin paralel toplumlar oluşturmamaları gerektiğini; kendi kültürel kimliklerini koruyarak iki ülke arasında ticari, kültürel ve benzeri şekillerde köprü vazifesinde bulunmaları gerektiğini; bunun için anadil eğitiminin çok önemli olduğunu; entegrasyonun sağlanabilmesi için her iki topluma fırsat sağlanması gerektiğini; oysaki Avrupa'da ve Avusturya'da yabancı düşmanlığı artışı gözlemlendiğini; burada siyasetçilere çok iş düştüğünü; bu bağlamda bir çok siyasetçinin oy

Avusturya Ziyareti Raporu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

kaygısıyla yabancı düşmanlığını körükleyici söylemlerde bulduklarını üzülen izlediklerini ifade etmiştir. Sayın Zafer ÜSKÜL, kendilerinin entegrasyona hizmet edecek her türlü konuda Avusturyalı dostlar ile işbirliği içerisinde olmaya hazır olduklarını; eğitim alanında anadil eğitimi konusunda, Türkiye’den Almanca konuşabilen iyi eğitilmiş anadil öğretmenler göndermeye veya Avusturya Üniversitelerinde bu amaca yönelik öğretmen yetiştirmesine katkıda bulunmaya hazır olduklarını belirtmiştir.

Sayın Christine MAREK, Entegrasyon konusunda T.C Viyana Büyükelçiliğinin kendilerine son derece dostane destek verdiğini; entegrasyon çalışmalarının kesinlikle çift taraflı olması gerektiğini, entegrasyon derken de asla asimilasyonu kastetmediklerini; her iki tarafın aynı iradeyi gösterdiği takdirde uyumlu beraber yaşamların mümkün olacağından; şu an eğitim konusunda dil ve kültür eğitimi konusunda çalışmalar yapıldığını; 2001 yılında entegrasyon politikası ile birlikte Almanca öğrenmenin bir zorunluluk haline getirildiği; bu zorunluluğun ortak yaşamı kolaylaştırdığını ifade etmiştir. Sayın MAREK, elbette ekonomik alanda da Avusturya-Türkiye işbirliğinin önemli olduğunu; bu çerçevedeki çalışmaların da öncelikli olarak tutulduğu; ancak Avusturya’daki bazı siyasi çevrelerin negatif söylemlerinin bu anlamdaki ilişkileri çok yıpratmış olduğunu da vurgulamıştır. Sayın Christine MAREK, eğitim konusunun çok önemsenmesi gerektiğini; işsizlik oranının, eğitim oranı ile doğru orantılı olduğunu; bu nedenle 5 yaş grubuna da eğitim hizmeti götürebilmek için okul öncesi eğitimi zorunlu kıldıklarını; Türk ebeveynlerine ve T.C Viyana Büyükelçiliğine bu anlamda çok iş düşüğünü; ailelerin mutlaka bilinçlendirilmeleri gerektiğini; çocuklara gitmeyen eğitimin ileride işsizlik ve sıkıntı olarak geri döneceğini; Sayın ÜSKÜL tarafından eğitim konusunda gelmiş olan her türlü destek teklifini minnettarlıkla karşıladıklarını; bu çerçevede çok geniş kitlelere ulaşılmaya çalışıldığını; Viyana’da kültürel zıtlık zirvede yaşandığını; bu nedenle Sayın Türk parlamenterlerden, T.C Büyükelçiliğinden ve derneklerden gelecek desteğe ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL, Avusturya’da yaşayan Türk kökenli vatandaşların kamplaşmalarını istemediklerini; örgütlenip, Türkiye’de ki siyasi, ekonomik sorunlardan ziyade, yaşadıkları toplumun içerisindeki sorunlarla ilgilenmelerini istediklerini vurgulamıştır. Sayın ÜSKÜL, önemli bir noktanın da Avusturya’da aile birleşimi konusunda bir kotanın uygulanmakta olduğunu; tüm vatandaşlar için bu kotanın eşit düzeyde geçerli olduğunu; ancak aşkın da sınır tanımadığını, sadece Türklerin Türkiye’den evlenmediğini, Avusturya vatandaşlarının da Türkiye’den gelin veya damat getirdiklerine dikkat çekmiş; bu çerçevede Almanya’da ve Hollanda’da yaşanan örneklerin şu an Avusturya’da yaşanmadığından dolayı Avusturya’yı tebrik ettiklerini ifade etmiştir.

Sayın Christine MAREK, Almanya ve Hollanda’da yürürlükte olan entegrasyon yasasını kendisinin de çok adilane bulmadığını; entegrasyon kavramını iyi irdelemek gerektiğini; entegrasyon kavramının, bireyin kendisine yaşayacağı vatan olarak seçtiği ülkede en rahat şekilde yaşamak anlamına geldiğini; entegrasyon yasasının asla aile birleşimini engelleyici bir unsur olarak ortaya çıkmaması gerektiğini; yabancı gençlerin genellikle 13–14 yaşlarında aile birleşimi ile Avusturya’ya geldiklerini; o yaştan sonra dil bilmeden eğitimlerine kesintisiz devam etmelerinin çoğu zaman mümkün olmadığını; bu çerçevede Avusturya’ya gelmeden önce mi, yoksa geldikten sonra mı dil eğitimi almaları gerektiği konusunun çok iyi tartışılması gerektiğini; şu an Avusturya’da temel dil eğitim kursununun 300 saati içerdiğini; ancak bunun yetersiz geldiğini; bu nedenle ders saatini 600 saate çıkarmayı düşündüklerini belirtmiştir. Sayın MAREK, son yıllarda Avusturya’da entegrasyon konusunda çok büyük ilerlemeler katedildiğini; ‘‘Viyana’ya Hoşgeldiniz’’ ve ‘‘Annem Almanca Öğreniyor’’ gibi projelerin geliştirildiğini; bu projelerin Türk toplumu tarafından kabul görmesinin kendilerini çok mutlu ve ümitkar kıldığını; ayrıca Türk gençlerle ve derneklerle de işbirliği içerisinde çalışmalar yapıldığını; ‘‘Die Jungen Musliminen’’(Genç Müslüman Bayanlar) adlı organizasyonun çok başarılı çalışmalar içerisinde olduğunu; özellikle 11 Eylül sonrası Avusturya’da ‘İslam’ın’ ‘terör’ü, ‘başörtüsü’ kelimesinin de ‘baskı’ kavramını çağrıştırdığını; bu çağrışımların da elbette toplumda olumlu etkiler bırakmadığını; bu çerçevede Türk asıllı Avusturya vatandaşların da aktif olarak siyasette yer alıp, bu kavramların değişmesi yönünde de çalışmalar yapması gerektiğini; en azından ülkenin geleceği konusunda kader belirleyici bağlamında rol almaları, yani oy kullanmaları

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

gerektiğini; böylelikle de kendileri açısından da “ben de varım, ben de önemliyim ve bu toplumun parçasıyım” güvenini kazanıp, yaşadıkları ülkeye sahip çıkmaları gerektiğini vurgulamıştır.

Sayın Başkan, kesinlikle kendisinin de aynı fikirleri paylaştığını; eğitim konusuna mutlaka ağırlık verilmesi gerektiğini; bu çerçevede okullarda anadil eğitiminin çok önemli olduğunu; anadil eğitiminin de genel okul başarı puanına dâhil olması gerektiğini; bu bağlamda çok başarılı örneklerin de mevcut olduğunu; bu anlamda Alev Korun ve Şirvan Ekici’nin çok güzel örnekler olduğunu vurgulamıştır.

Sayın Ayşe Jale AĞIRBAŞ, Avusturya’da geçmiş yıllarda 3 yıl boyunca yaşadığını; farklı kültürlerin Avusturya’da yaşamasının Avusturya’nın kültürünü çok geliştirmiş olduğunu gözlemlediğini; ancak Avusturya’daki yabancı düşmanlığının kendilerini çok üzdüğünü; bu düşmanlığının çok ciddi boyutlara ulaşmasından endişe ettiğini; bu konuda Avusturya vatandaşlarına yönelik eğitici çalışmaların olup olmadığını merak ettiğini belirtmiştir.

Sayın Christine MAREK, okullardan, örgütlerden de destek talep ettiklerini; son olarak yabancı gençlik dernekleriyle de işbirliğine girdiklerini; bu çerçevede “Fatima Projesi”ni zikretmenin yerinde olduğunu; “Fatima Projesi”nin birçok değişik bakanlıklar tarafından destek gördüğünü; “Fatima Projesi”ni yürütenlerin genç Müslüman bayarlardan oluştuğunu; bu bayanların çok güzel faaliyetler içerisinde olduklarını; adı geçen projenin medyada çok yankı bulduğunu; projeyi desteklemek amacıyla bu yıl içerisinde sözkonusu projeye ödül vermeyi planladıklarını belirtilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

4. Belediye Meclisi Türk Üyeleriyle ve Türk Vatandaşları İle Yapılan Görüşme

Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL, üyelere o ana kadar yapılmış olan görüşmeler hakkında detaylı bir bilgi vermiştir. Sayın ÜSKÜL, üyelere Avusturya’da yaşayan Türk’lerin Avusturya vatandaşlığına geçmelerini ve seçmen statüsünde karar verici pozisyonuna yükselmeleri gerektiğini; bu çerçevede daha çok Türk kökenli seçmenin meclislere girip, karar verici statüsünde olmaları gerektiğini önermiştir. Sayın ÜSKÜL, Türkiye’de bir mavi kart uygulaması bulunduğunu; dolayısıyla Avusturya vatandaşlığına geçmiş olan vatandaşların Türkiye’deki tüm haklarının korunduğunu vurgulamıştır.

Heyet daha sonra Türk Vatandaşları ile bir toplantı gerçekleştirmiştir. Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL, öncelikle vatandaşlara o ana kadar yapılan görüşmeler hakkında ayrıntılı bilgi vermiştir. Sayın ÜSKÜL, Almanya ve Hollanda’dan sonra Avusturya’nın, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu adına üçüncü ülke olduğunu; kendilerinin özellikle yabancı düşmanlığı bulunan, aile birleşimi ve göç yasaının daha çetin yaşandığı ülkeleri ziyaret ettiklerini ifade etmiştir. Sayın Zafer ÜSKÜL, vatandaşlara üç nesildir Avusturya’da yaşadıklarını; yaşamaya da devam edeceklerini; bu çerçevede geleceklerini belirleyecek örgütlenme içerisinde olmaları gerektiğini; Avusturya’da yaşayan Türk vatandaşlarının, Avusturya’da eşit hak ve şansa sahip olabilmeleri için mutlaka Avusturya vatandaşlığına geçmeleri gerektiğini; Avusturya’da yaşayan Türk kökenli Avusturya vatandaşlarının ise aktif siyasette rol oynamaları gerektiğini; karar verici pozisyonlara yükselmeleri gerektiğini; bunun için de her iki dile vakıf olmaları gerektiğini vurgulamış; bu çerçevede eğitim ve dil öğrenme konusuna atıfta bulunarak, Türkçe ve Almancayı çok iyi öğrenmeleri gerektiğine, bu bağlamda her iki ülke arasında köprü vazifesi oynayabileceklerini ifade etmiştir. Sayın ÜSKÜL, vatandaşlara, Türkiye’deki sorunların orada yaşayan vatandaş ve siyasiler tarafından er veya geç çözüldüğünü ve çözüleceğini; Avusturya’da yaşayan Türk vatandaşlarının ve Türk asıllı Avusturya vatandaşlarının yaşadıkları ülkenin sorunlarına eğilmeleri ve ona göre yön belirlemeleri gerektiğini vurgulamıştır.

Sayın Ayşe Jale AĞIRBAŞ, Yurtdışındaki vatandaşlarla ilgili bir ‘‘Yurtdışı Bakanlığının’’ kurulması gerektiğini; Avusturya’da yaşayan Türk kökenli Avusturya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

vatandaşlarının mutlaka siyasete girmeleri gerektiğini; oy kullanılması gerektiğini; ancak bu şekilde etkili bir şekilde seslerini duyurabileceklerini ifade etmiştir.

Sayın Çetin SOYSAL; Kendilerinin çeşitli siyasi partilerin mensubu milletvekilleri olduklarını; ancak ortak paydalarının Avusturya’da yaşanan soydaşlar olduğunu, Avusturya’da yaşayan Türklerin daha dayanışmacı olmaları gerektiğini; globalleşmenin beraberinde getirdiği ciddi bir krizin olduğunu; bu gerçeğin sonucu olarak ileriki zamanlarda daha fazla ırkçılığın oluşabileceğini; bu çerçevede mutlaka örgütlenilmesi gerektiğini ve siyasette etkin rol alma zorunluluğunun doğduğunu belirtmiştir.

Vatandaşlar, bazı vatandaşların çifte vatandaşlıklarının olduğunu; bunun geçen yıllarda açığa çıktığını; bununla ilgili hala davaların yargıda devam ettiğini; Türkiye’nin bu konuda kendilerine destek vermelerini istediklerini; Türkiye’nin gurbetçilere sahip çıkması gerektiğini; Türkiye’nin kendilerini para makinesi olarak görmemesi gerektiğini; Avusturya’daki ‘Özgürlük Partisi’nin’ sürekli yabancılara saldırılarda bulunduğunu; bu konuda Türkiye’den destek görmediklerini; Avusturya’da yaşayan Türk kökenli vatandaşların kendi imkânları doğrultusunda bu konuya ilişkin siyasi mücadele verdiklerini; ancak çok fazla sıkıntılarla karşı karşıya kaldığını; bu nedenle de örgütlenemediklerini; T.C Büyükelçiliği ve Konsoloslukların siyasi makamlar olması hasebiyle bu konulara müdahalelerinin çok sınırlı kaldığını; İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu’nun kendileri ile doğrudan iletişime girecek bir platform yaratmaları gerektiğini vurgulamışlardır. Vatandaşlar, Avusturya’ya PKK üyelerinin getirildiğini; Türkiye’de lise diploması bile olmayan bu şahısların (bunun kanıtları ile tespit edildiği 1 vatandaş tarafından iddia edilmiştir); Avusturya’nın çeşitli kentlerinde üniversitelere yerleştirildiğini; geriye kalanların çeşitli Avrupa ülkelerine dağıtıldığını ifade etmişlerdir. Vatandaşlar, Türkiye’ye tatil gitmek üzere çoğu zaman karayolu ile gidildiğini; özellikle Sırbistan ve Bulgaristan’da çok sorunlar yaşandığını; yıllardır bu sorunların resmi makamlara iletilindiğini; ancak hiçbir sonuca varılmadığını; cevap dahi alamadıklarını; ancak en büyük eziyetin ise Türkiye sınırında Kapıkule’de yaşandığını; sıcakta, saatlerce kuyrukta beklenildiğini; buna mutlaka bir çözüm bulunması istenildiği vurgulanmıştır. Vatandaşlar, Türkiye’den Avusturya’ya gelen vatandaşlara 3 günlük vizeler için bile ‘Çin işkenceleri’ yaşatıldığını; vize almanın fevkalade zor olduğunu; iş adamlarının da bu durumdan muaf tutulmadığını; bu durumun serbest piyasa kurallarına ve Gümrük Birliği anlaşmalarına aykırı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

olduğunu; ifade etmişlerdir. Vatandaşlar, Avusturya’da son yıllarda tırmanan ırkçılık akımlarından son derece rahatsız olduklarını; özellikle Türk, İslam ve Türkiye kavramlarının son derece negatif yüklü olarak kendilerine geri döndüğünü; İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu’ndan Avusturya basınına bu konuda uyarmasını beklediklerini belirtmişlerdir.

5. Krems Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti

Resmi Program doğrultusunda heyet, Krems Ceza İnfaz Kurumunu ziyaret etmiştir, Ceza İnfaz Kurumu Müdürü ile Türk mahkûmlar ile bir görüşme gerçekleştirmiştir. Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL, Krems Ceza İnfaz Kurumu’nda hem tutuklu hem de yükümlülerin aynı yerde mi bulunduğunu; kadın ve erkek bölümlerinin olup olmadığını; Ceza İnfaz Kurumu kapasitesinin ne kadar olduğunu; en çok hangi ülkelerden mahkûm bulunduğunu; Türk mahkûmların oranının ne olduğunu; en çok hangi suçlardan hüküm giyildiğini; Türk mahkûmlarından aç kalındığına dair, yemeklerin İslam kurallarına uygun olmadığına dair şikayetleri gelip gelmediğini; genel olarak mahkûmların çalışma olanaklarının olup olmadığını; çalıştırmanın veya çalıştırmamanın bir ceza usulü olup olmadığını; mahkûmların hastalanması durumunda Ceza İnfaz Kurumunda bir hastane veya polikliniğinin olup olmadığını; geçmiş yıllarda Ceza İnfaz Kurumunda ölümlerin olup olmadığını; varsa hangi sebepten olduğunu; Ceza İnfaz Kurumu Müdürünün görevi süresince cezaevlerinde kötü muamele ve işkence iddiaları üzerine soruşturma açıldığına tanık olup olmadığını Krems Ceza İnfaz Kurumu müdürüne sormuştur.

Krems Ceza İnfaz Kurumu Müdürü, Krems Ceza İnfaz Kurumunda aslında sadece mahkûmların bulunduğunu; Avusturya’nın hukuk sisteminde mahkûmların ve tutukluların kaldıkları cezaevlerinin ayrı olduğunu; Krems Ceza İnfaz Kurumunda sadece yetişkin erkeklerin bulunduğunu; şu an 700 mahkûmun bulunduğunu; ancak zaman zaman 850’yi bulduğunu; Krems Ceza İnfaz Kurumunun kapasitesinin 805 civarında olduğunu; 50–60 ülkenin mahkûmlarının şu an Krems Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğunu; mahkûmların ülkelere göre dağılımının başta Gürcistan olmak üzere Romanya, Moldova; eski Yugoslavya v.b. olduğunu, Türklerin ülkeler dağılımına göre 5. veya 6. sırada yer aldıklarını; şu an mahkûmların orana göre dağılımı genel olarak % 62’nin Avusturyalı olduğunu; geri kalan Avusturya Ziyareti Raporu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

kısmın ise Avusturya vatandaşı olmayan yabancıların oluşturduğunu; Krems Ceza İnfaz Kurumunda tehlikeli suçları işlemiş olan mahkûmların bulunduğunu; bunlardan 60'nın ömür boyu hapis cezasına çarptırıldıklarını; 110 mahkûmun ise ucu açık ceza hükmü giymiş olan mahkûmlar olduğunu; geri kalanlar ise adi suçtan hüküm giymiş olan mahkûmların oluşturduğunu; Türk mahkûmlar tarafından aç kaldıklarına dair pek şikâyet gelmediğini; İslam'ın kurallarına göre, istemeyenlere domuz eti verilmediğini; bu mahkûmlara ayrı yemek pişirildiğini; mahkûmlara atölyelerde çeşitli iş imkânları yaratıldığını; bu çerçevede Krems Ceza İnfaz Kurumunda 29 tane farklı işletmesinin bulunduğunu; atölyelerdeki çalışmaların mahkûmların aldıkları eğitime göre farklı olduğunu; dışarıdan da iş alınarak çalışma imkânların olduğunu; çalışma saatlerinin 07.30–14.00'e kadar olduğunu; daha sonra da sportif faaliyetler de bulduklarını; çalışma veya çalışmama gibi disiplin cezalarının normalde verilmediğini; ancak uç durumlarda çalışmama disiplin cezası uygulanabildiğini; Avusturya'daki bütün cezaevlerinde polikliniklerin bulunduğunu; ancak ameliyat söz konusu olması halinde mahkûmların hastaneye sevk edildiklerini; ölümler konusunda kendisinin böyle bir olaya şahit olmadığını; ancak hastalıktan ve doğal ölüm sebeplerinin elbette her yerde olduğu gibi cezaevlerinde de vukuu bulduğunu; kötü muamele veya işkenceden dolayı soruşturulma olayına da kendisinin şahit olmadığını beyan etmiştir.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu tarafından, Krems Ceza İnfaz Kurumunda Türk mahkûmları ile yapılan görüşmelerde, mahkûmların şikâyetlerinin genelde hangi konularda olduğunu; Türk oldukları için bir ayrımcılığa maruz kalıp kalmadıklarını; yemek konusunda ve muamele konusunda sorunların olup olmadığını; telefon görüşmesi yapılıp yapılamadığını; ziyaretçi kabul edip edemediklerini; herkesin almanca bilip bilmediğini; dil ve meslek edinme kurslarının olup olmadığını; Türklerin birbirini görme şanslarının olup olmadığı sorulmuştur.

Krems Ceza İnfaz Kurumu Türk mahkûmları, yemek problemlerinin olmadığını; Ceza İnfaz Kurumunda Türk oldukları için o anlamda Avusturya vatandaşları ile bir ayrımcılık yaşanmadığını, ancak yargı sürecinde bir Türk'ün cezasının aynı suçu işlemiş olan bir Avusturyalıdan daha ağır olduğunu; telefon görüşmelerinde bulunabildiklerini; önceden isim verilmiş ise ziyaretçi kabul edebildiklerini; eğer verilen ceza kısaysa, dil veya mesleki eğitim kurslarından faydalandırılmadığını; Türklerin hücre ve bölümlerin farklılığından dolayı, birbirlerini toplu olarak görme şanslarının olmadığını beyan etmişlerdir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

6. Viyana Eyaleti Entegrasyon Bakanı Sayın Sandra FRAUENBERGER İle Yapılan Görüşme

Krems Ceza İnfaz Kurumu ziyareti sonrasında Heyet, Viyana Eyaleti Entegrasyon Bakanı Sayın Sandra FRAUENBERGER ile devam etmiştir. Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL, dünyanın her yerinde olduğu gibi Avusturya’da da bir göçmen sorununun olduğunu; iltica edenlerin de çoğunlukta olduğunu; bu insanların yakalandıkları zaman bir yerde misafir edildiklerini; İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olarak Avusturya mülteci kampını ziyaret etmek istediklerini; ancak Avusturya İçişleri Bakanlığı’nın bu talebi güvenlik sebepleri ile geri çevirdiğini; mülteci kampındaki güvenliği kendilerinin mi bozacağından, yoksa kendilerinin güvenliğinin sağlanamayacağından mı çekinildiğini merak ettikleri ifade edilmiştir. Sayın ÜSKÜL, yapılan görüşmelerde “Viyana’ya Hoş geldiniz” ve “Annem Almanca Öğreniyor” Projelerinin Türk toplumu tarafından kabul görmesini takdirle karşıladıklarını; bu tarz çalışmaların diğer vilayetler için de bir örnek teşkil etmesini umduklarını belirtmiştir.

Sayın Sandra FRAUENBERGER, Sayın MAREK’in Entegrasyondan Sorumlu Devlet Sekreteri olduğunu; TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu’na mülteciler kampına izin vermeyenin İçişleri Bakanı Sayın Maria FEKTER olduğundan, kendisi ile görüşülmüş olması gerektiğini belirtmiştir. Sayın FRAUENBERGER, Traiskirchen mülteciler kampına izin ziyaretinin verilmemiş olmasını heyetten duyduğunu; hayret verici bir durum olarak değerlendirdiğini; ayrıca adı geçen kampın gösterilmekten çekinilecek bir yer olmadığını; entegrasyon konseptinin insana verdikleri değerden geldiğini; Avusturya’nın bir göçmenler ülkesi olduğunu; bundan gurur duyduklarını; gelen göçmenlerin de bu açıdan başlarının tacı olduklarını; Viyana’da büyük bir Türk topluluğunun yaşadığını; Türk sivil toplumlarıyla içe içe çalışıldığını, kendilerinin uzmanlık alanının gelecek ve gelmiş olan göçmenlerin karşılaşılabilecekleri ve karşılaştıkları sorunları tespit etmek olduğunu; bu çerçevede de hazırlıklar yapmak olduğunu ifade etmiştir. Sayın Sandra FRAUENBERGER, bu konudaki çalışmalarını bir eve benzettiklerini; temelin mülteci sorunlarını ‘tespit’ etme, ‘hazırlık’ yapma ve ‘karşılama’ yapı taşlarından oluşturulduğunu; birinci sütunu dil sorunu ve eğitimin oluşturduğunu; ikinci sütunun çalışma hayatı ve mesleki eğitiminden oluştuğunu; üçüncü

Avusturya Ziyareti Raporu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

sütunun ise göçmenlerle Avusturyalılar ile ortak yaşamın oluşturduğunu; ortaya çıkan alanın ise oluşturulmuş projelerin ne kadarının göçmenlere uygun olup olmadığını değerlendiren ölçü bölümü olduğunu; son olarak ta sütunların çatısını da birliğin adının, yani Entegrasyon Kurumu'nun oluşturduğunu belirtmiştir. Sayın FRAUENBERGER Entegrasyon kurumunun, ırkçılık ve düşmanlığa karşı mücadele veren bir kurum olduğunu kaydetmiştir.

Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL, Avusturya'daki Türk topluluğunun Avusturya'nın bir gerçeği olduğunu; Türk topluluğu açısından bakıldığında, yaşadıkları ülkede uyum içinde yaşamaları gerektiğini; karşılıklı olarak paralel toplumlar halinde yaşanmaması gerektiğini, bu çerçevede Avusturya'da yaşayan Türklerin Türkiye'deki sorunlar ile ilgilenip onları tartışmaktan ziyade içinde buldukları ülkenin sorunları ile ilgilenip, o ülke içindeki kendi sorunlarını tartışmaları ve bu bağlamda örgütlenmeleri gerektiğini vurgulamıştır.

Sayın Sandra FRAUENBERGER, üçüncü jenerasyon için aynı şeyleri söyleyemeyeceğini, ancak birinci jenerasyonun kendi kabuklarından çıkamadığını; paralel toplumlar halinde Avusturya toplumundan ayrı bir dünyada yaşadıklarını; Türkiye'de yaşıyormuşçasına sadece Türk bakkallarından alışveriş yaptıklarını, erkeklerin Türk kahvelerine gittiklerini; uydu vasıtasıyla sadece Türk kanallarını izlediklerini ve sadece Türkler ile görüştiklerini; dolayısıyla bir çoğunun hala meramını bile anlatacak seviyede Almanca bilmediklerini; bu bağlamda özellikle birinci jenerasyonun aşırı sağcı partilerin ve yabancı düşmanlığının malzemesi olduklarını belirtmiştir.

Sayın ÜSKÜL, Avusturya'da homojen bir Türk topluluğunun yaşamadığını; Avusturya'da çok başarılı, doktorlar, avukatlar ve sanatçıların da yaşadığını; Avrupa'da ilk ve tek tango orkestrasının kurucusunun bir Türk orkestra şefi olduğunu; bu gerçeği kimsenin bilmediğini; bilinse de ön plana çıkarılmadığını; bu bağlamda sol ve liberal partilere çok iş düştüğünü; ifade edilmiş olan başarılı Türklerin Avusturya toplumuna lanse edilmesi gerektiğini; bu çerçevede medya ile de içi içe çalışılması zorunlu olduğunu belirtmiştir.

Sayın Ayşe Jale AĞIRBAŞ, kendisinin yaklaşık 20 yıl önce bir süre Viyana'da yaşadığını; o yıllardan bu yana güzel gelişmeler gözlemlediğini; yürürlükte olan güzel projelerin başarısından dolayı kendilerini tebrik ettiğini; ancak son seçimlerde oylarında katlanmalar görülen sağ partilerin yükselişini kaygı ile izlediklerini; bu çerçevede yabancı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

düşmanlığını önleyici, yabancılara karşı ön yargıları indirgeyecek çalışmaların olup olmadığını öğrenmek istediklerini belirtmiştir.

Sayın Sandra FRAUENBERGER, kendilerinin son 1.5 yıl içerisinde entegrasyon konusunda çok büyük atılımlarda bulduklarını; projelerin sadece yabancı topluluklarına yönelik olmadığını; bu çerçevede yabancı ve Avusturyalı çocuklarında katılabileceği Almanca kursları açtıklarını; beraber aynı konuda eğitim alarak birbirleriyle kaynaşma fırsatları yaratıldığını ifade etmiştir.

7. Salzburg Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti

Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL, Salzburg Ceza İnfaz Kurumunda, kaç hükümlü ve tutuklu bulunduğunu; kadın ve erkek bölümlerinin olup olmadığını; Türk mahkûmlarla sorunlar olup olmadığını; Ceza İnfaz Kurumunda çalışma imkânının olup olmadığını; iddianamesi hazırlanmamış bazı tutukluların, mahkûmlarla arasında fark gözetilip gözetilmediğini; iddianameleri hazırlanmakta olan tutukluların aileleri ile görüştürülüp görüştürülmediğini; en çok şikâyetlerin hangi konularda olduğunu; tutuklu ve mahkûmların gardiyanlar tarafından kötü muamele gördükleri hallerde bunun ortaya çıkarılmasının kolay olup olmadığını; bu çerçevede Ceza İnfaz Kurumu görevlilerin disiplin cezası alıp almadıklarını; Ceza İnfaz Kurumu müdürü hanımefendinin görevi süresince ölüm vakalarına şahit olup olmadığını; cezaevlerindeki görevlilerin buldukları ortamdan nasıl etkilendiklerini merak ettiklerini sormuştur.

Salzburg Ceza İnfaz Kurumu Müdüresi, hükümlü ve tutukluların ayrı ayrı yerlerde kaldıklarını; Salzburg Ceza İnfaz Kurumunda bayanların da reşit olmayanların da bulunduğunu; Türklerle şu ana kadar hiç bir sorun yaşamadıklarını, Ceza İnfaz Kurumunda çalışma atölyelerin bulunduğunu; mahkûm ve tutukluların mesleki eğitimlerine göre değerlendirildiklerini; şu an Ceza İnfaz Kurumunda bir Türkün çalışmak üzere dışarı çıkıp akşam Ceza İnfaz Kurumuna geri döndüğünü; mahkûmların güvenilirliği tespit edildikten sonra dışarıdaki işlerini, akşam geri dönmek suretiyle devam ettirebildiklerini; iddianamesi henüz hazırlanmamış olan tutukluların Ceza İnfaz Kurumundaki konumlarına hâkimin karar

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

verdiğini; Türk tutuklularla ilgili olarak Konsolosluktan talep geldiği sürece yetkili hâkime haber verildiğini; hâkim müsaade ettiği takdirde görüşebildiklerini; ancak aileler ile o aşamada bir görüşmenin mümkün olmadığını, şikâyetlerin genelde, yalnızca 2 görüş odası mevcut olduğundan, görüş odalarının yetersizliği konusunda olduğunu, baş başa görüşlere de izin verilmediğinden, bu bağlamda da zaman zaman şikâyetlerin gelebildiğini; kendi görev süresi boyunca bir Ceza İnfaz Kurumu görevlisinin, mahkum veya tutuklulara yönelik kötü muameleden dolayı bir disiplin cezası aldığına dair bir olaya tanık olmadığını; Salzburg Ceza İnfaz Kurumunun çok iyi bir kamera sistemine sahip olduğunu; kötü muamelelerin o anlamda mümkün olmadığını; görevi süresince tek bir ölüm vakası olduğunu; bir Türk kökenli mahkumun intihar ettiğini; hastaneye kaldırıldığını ancak kurtarılamadığını beyan etmiştir. Salzburg Ceza İnfaz Kurumu Müdürü, Ceza İnfaz Kurumu görevlilerine yönelik hizmet içi eğitimlerin esas olduğunu; bunların temel eğitim, örneğin psikolojik, sosyolojik vb. alanlarında ihtisas eğitimlerinden oluştuğunu; Ceza İnfaz Kurumu görevlilerine yönelik ihtiyaç duymaları halinde ise psikolojik danışmanlık verildiğini belirtmiştir.

TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Salzburg Ceza İnfaz Kurumunda Türk mahkûmları ile yapılan görüşmelerde, mahkûmların şikâyetlerinin genel olarak hangi konulardan oluştuğu; Türk oldukları için bir ayrımcılığa maruz kalıp kalmadıkları; yemek, ibadet ve muamele konusunda sorunların olup olmadığı; telefon görüşmesi yapılıp yapılamadığı; ziyaretçi kabul edip edemedikleri; herkesin almanca bilip bilmediği sorulmuştur.

Salzburg Ceza İnfaz Kurumu Türk mahkûmları, yemek problemlerinin olmadığını; Ceza İnfaz Kurumunda Türk oldukları için bir ayrımcılık yaşanmadığını, ancak yargı sürecinde bir Türk'ün cezasının aynı suçu işlemiş olan bir Avusturyalıdan daha ağır olduğunu; telefon görüşmelerinde bulunabildiklerini; dil konusunun çok sorun olmadığını; dile vakıf olmayanlara Avusturya hükümetinin tercüman sağladığını; mahkûmların çoğunun cezalarını Türkiye'de çekmek istediklerini; ancak buna izin verilmediğini; Türk mahkûmların cezalarını çektikten sonra genelde sınır dışı edildiklerini; önceki zamanlarda 1–1,5 ayda bir Diyanet görevlisinin geldiğini, ancak artık hiç bir din adamının Ceza İnfaz Kurumunu ziyarete gelmediğini beyan etmişlerdir. Bir mahkûm, Türk ve Türk kökenli vatandaşların, Avusturya devletinin sivil ajanları (provokatör) tarafından suça teşvik edildiklerini, bununla ilgili suç

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

zeminin yine bu ajanlar tarafından hazırlandığını, kendilerinin de bu tuzağa düşürüldüğünü iddia etmiştir. Bir diğer mahkûm, kendisinin namaz kıldığını; bununla ilgili seccade ve Kuran-ı Kerim isteğinde bulunduğunu; ancak seccadenin hala gelmediğini, Kuran-ı Kerim'in de İncil'i okunması tavsiye edilerek verilmediğini bildirmiştir.

8. Salzburg Eyaleti Sosyal İşlerden Sorumlu Bakanı Sayın Erika SCHARER İle Yapılan Görüşme

Heyet resmi ziyaretlerinin devamında Salzburg Eyaleti Sosyal İşlerden Sorumlu Bakanı Sayın Erika SCHARER ile bir görüşme gerçekleştirmiştir. Sayın Erika SCHARER, Geçen Mart ayında eyalet seçimlerin yapıldığını; kendisinin yeni seçimlerle beraber Sosyal İşlerden Sorumlu Bakanlık görevine getirildiğini; seçimlerden önce Entegrasyondan Sorumlu Bakan olarak görev yaptığını; bu çerçevede Viyana ve Salzburg eyaletinde yaşayan yabancıların sorunları ile yakından ilgilenme fırsatı bulunduğunu; Türk ve Türk kökenli vatandaşların Salzburg eyaletinin 3. büyük yabancı topluluğu olduklarını; özellikle 2. jenerasyonunun çok yoğun entegrasyon sorunlarının bulunduğunu; eğitim düzeylerinin çok kötü olduğunu; birçoğunun hala Almancayı konuşmadıklarını; son iki yıl içerisinde özellikle eğitim konusunda çalışmalar yaptıklarını; eğitim yetersizliğinden dolayı, iş ve meslek edinme sorununun çok sıkıntılı olduğunu; buna bağlı olarak da sağlık hizmetlerinden faydalanamadıklarını; göçmenlerin ilk etapta kendi anadillerini öğrenmeleri gerektiği konusunda kendilerine çeşitli Türk makamlarından telkinler geldiğini; ancak bu konuya Avusturyalı ve özellikle Salzburg'ta yaşayan vatandaşların çok tepkili yaklaştıklarını; Avusturya'da yaşamaya karar veren göçmenlerin Türkçe değil Almanca öğrenmeleri gerektiğini savunduklarını; Avusturyalı ve Türk gençlerin arasında gruplaşmalar olduğunu; bu gruplar arasında karşılıklı çatışmalar yaşandığını; oysaki Avusturya'nın bir turizm ülkesi olduğunu; dünyanın dört bir yanından ülkeye turist geldiğini; bu nedenle yabancılara alışık olduğunu; bu bağlamda bu tür olayları çok çelişkili bulunduğunu ifade etmiştir.

Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'nun Türk'lerin yoğun yaşadığı ülkelerde incelemeler yapmak üzere ziyaretler yapıldığını, bu çerçevede Almanya ve Hollanda ziyaret edildiğini; İnsan Hakları bağlamında muhataplarla görüşülüp, karşılaştırma yapıldığını; şu an da Avusturya'yı ziyaret ettiklerini; Avusturya'da yaşayan Türklerin artık *Avusturya Ziyareti Raporu*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

geçici işçi olarak nitelenemeyeceğini; bu ülkelerde yaşayan Türklerin artık üç nesildir bu ülkelere yerleştiklerini; dolayısıyla entegrasyon hususunun çok önemsenip; gerekli çalışmaların hassasiyetle yapılması gerektiğini; Türklerin paralel topluluklar oluşturmak yerine birbirleriyle kaynaşmalarını beklediklerini; bunun da en önemli koşulunun Avusturyalıların Türkleri yabancı olarak görmemesinden geçtiğini; entegrasyon kavramının çift yönlü irdelenmesi gerektiğini; tek yönlü bakış açısı ile bir yere varılamayacağını; Türk vatandaşları ve Türk kökenli Avusturya vatandaşlarının mutlaka anadillerini öğrenmeleri gerektiğini; ancak bu şekilde her iki ülke için ekonomik, kültürel değerleri iletecek bir köprü vazifesinde bulunabileceklerini; bu çerçevede Avusturya'da yaşayan yabancıların o ülke için bir kültürel zenginlik olduklarını; bu gerçeğin Avusturya'nın iyi değerlendirmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Sayın ÜSKÜL, Avusturya'da yeni başlamış olan zorunlu kreş uygulama projesini büyük memnuniyetle karşıladıklarını; ancak ilkokulda Türkçe eğitimin de zorunlu ders olarak ve genel başarı puanına dahil olması gerektiğini; eğitim konusundaki fırsat eşitliğinin, iş alanlarında da fırsat eşitliğini beraberinde getireceğini; şu an Avusturya'da Avusturya vatandaşı için işsizlik oranının %8, yabancılar için ise %16 olduğunu bildiklerini; bu yüzdelerin fırsat eşitliği olmadığının en büyük göstergesi olduğunu belirtmiştir. Sayın Zafer ÜSKÜL, Avusturya'da yabancı düşmanlığının çok arttığını; sosyal demokratlıardan yabancı düşmanlığına karşı daha istikrarlı hareket etmeleri gerektiğini; yabancı denince hemen akla Türklerin geldiğini, oysaki Avusturya'da çok başarılı, isim yapmış avukatların, doktorların, iş adamların ve sanatçıların da yaşadığını belirtmiştir.

Sayın Ayşe Jale AĞIRBAŞ, kendilerinin İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olarak Avusturya mülteci kampını ziyaret etmek istediklerini; ancak Avusturya İçişleri Bakanlığı'nın bu talebi güvenlik sebepleri ile geri çevirdiğini; Türkiye'deki mülteci kampında da sorunlar olduğunu; devletin sorunları aşma yönünde çalışmaları olduğunu; ancak yurtdışından gelen her türlü resmi heyetlere gezme ve inceleme hakkını tanıdıklarını; şeffaflıktan yana olduklarını; Avusturya'da yükselmekte olan yabancı düşmanlığının kendilerini kaygılandırıldığını; bununla beraber yabancı düşmanlığını aşmaya yönelik projeleri de takdirle karşıladıklarını; ancak bu çabaların devletin çeşitli enstrümanlarıyla birlikte hareket ederek başarıya ulaşılacağını düşündüğünü ifade etmiştir. Sayın AĞIRBAŞ, bu çerçevede medya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

unsurunu iyi değerlendirmek gerektiğini; kendisinin RTL Programında önceki akşam bir haber izlediğini, haberde Avrupadaki trafik kurallarını ihlal edenlerin sadece yabancılar gibi yansıtıldığını; bu tarz gerçeği saptırıcı, yanıltıcı, yabancı düşmanlığını körükleyici haberlere karşı bir çalışmalarının olup olmadığını; Avusturya halkını aydınlatıcı, ön yargıyı indirgeyecek çalışmalarının olup olmadığını sormuştur.

Sayın Erika SCHARER, Bu konuda elbette çalışmaların bulunduğunu; projelerin her zaman tek yönlü olmadığını; bir çok projenin ortak yapılacak projeler olduğunu; bu çerçevede iki toplumun gençlerini bir araya getiren bir projelerinin olduğunu; Avusturya toplumunun karşı tarafın kültüründen korktuğunu; özellikle Türk bayanlara yaklaşımdan çok çekindiklerini; İslam dinine karşı da korkuların olduğunu; bu çerçevede gençleri spor aktiviteleri ve yemek yapma projeleri ile kaynaştırmaya çalışıldığını; ancak bu bağlamda önemli bir engelin Türk ailelerinden geldiğini, kız çocuklarını bu tür projelere katılımlarını engellediklerini; bu anlamda heyet üyelerinden Türk ailelerine kız çocuklarını eğitim, kültür ve sosyal aktivitelere katılımlarını müsaade etmelerine yönelik telkinde bulunmalarını rica etmiştir.

Sayın Ahmet Gökhan SARIÇAM, Avusturya toplumunun bir kesimine rağmen Avusturya’da yaşayan Türk kökenli Avusturya ve Türk vatandaşlarının değerlerine saygı duyulduğunu ve bu bağlamda ilerisi için daha sağlam adımlar atılacağı yönünde izlenimlerinin olduğunu; Türk toplumunda görülen en büyük korkunun entegrasyon değil asimilasyon korkusunun olduğunu düşündüğünü; oysaki asimilasyon korkusunun, entegrasyonun beraberinde getireceği değerleri bilmemekten kaynaklandığını düşündüğünü ifade etmiştir. Sayın SARIÇAM, bu çerçevede entegrasyon ile asimilasyon kavramlarının arasındaki farkı anlamış olan Türklerin ‘‘Entegrasyon Bürolarında’’ destek hizmetleri vermek üzere çalışmalarının çok faydalı olacağını; sonuç itibariyle insanların korkularını anlamanın ve kendini anlatmanın en iyi yolun her zaman için aynı yoldan geçmiş olmaktan kaynaklandığını, bu bağlamda ‘‘Entegrasyon Bürolarında’’ neden Türk kökenli veya Türk vatandaşlarının çalışmadığını merak ettiğini belirtmiştir.

Sayın Abdurrahman KURT; Karşılıklı programlar yapılıp yapılmadığı konusunda bilgi rica etmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

Sayın Erika SCHARER, Kùltürlerarası, yemek, spor aktivitelerin yapıldığını; ancak temel perspektifin Şu hususun oluşturduğunu; her iki tarafın eğitiminin, sosyal çevresinin, örneğin evinin iyi ve eşit olması gerektiğini; ancak bu Şekilde yakınlaŐmaların kalıcı olabileceğini; Tùrk toplumunun eğitime mutlak Şekilde önem vermesi gerektiğini; eğitimi yabancı gençlerin de mutlaka siyasette daha aktif olmaları gerekliliğini vurgulamıştır.

9. Başkonsolosluk İkametgâhında Salzburg ve Yukarı Avusturya Eyaletlerindeki eŐitli Meclislerde Görevli Tùrk Asıllı Siyasi Parti Temsilcileri İle Yapılan GrùŐmeler

Heyet resmi program doğrultusunda, Başkonsolosluk İkametgâhında heyet onuruna öđle yemeği verilmiştir. Yemeđe Salzburg ve Yukarı Avusturya Eyaletlerindeki çeşitli meclislerde görevli Tùrk asıllı siyasi parti temsilcileri de bulunmuŐlardır. Konukların ticaretle ilgili olan kiŐiler, ilgili ticari malları (kumaŐ, takı, değerli taŐlar vb.) Tùrkiye'nin hangi illerinden getirebileceklerini; đretmen kökenli iki vatandaŐın SP Partisi'nin entegrasyon projelerinde çalıŐtıklarını bu bağlamda Tùrk aileleri ile sùrekli iletiŐim içerisinde olduklarını; aile içi Őiddetinin çok fazla olduğu 2. jenerasyonun özellikle kız çocuklarını eğitim konusunda olumsuz yönde çok fazla baskı yaptıklarını; ailelerin kız çocuklarını okulla göndermemek, sosyal etkinliklere katılımlarını engellemek adına giriŐimlerde bulduklarını; bu çerçevede kendilerinin bile bu ailelere ulaŐmakta zorlandıklarını; bir çok 2. jenerasyon Tùrklerin hala almanca konuŐamadıklarını; eğitimlerinin de çok yetersiz olduğunu; belirtmişlerdir.

Salzburg Eyaleti Valisi (aynı zamanda Eyalet BaŐbakanı) Sayın Gabriele BURGSTALLER ile yapılan grùŐmede Sayın Prof. Dr. ÜSKÜL, Sayın SCHARER'e o ana kadar yapılan resmi grùŐmeler hakkında ayrıntılı bilgi vermiştir. Tùrk toplumunun Avusturya için kùltürel bir zenginlik olduğunu; Tùrk toplumunun Avusturya'nın bir parçası olduğunu; geçici işçi, ziyaretçi işçi tabirlerinin artık 3. jenerasyon için asla geçerli olmadığını; Avusturya'da yabancı denince sadece Tùrkler akla geldiğini; oysaki, çok olumlu örneklerin de olduğunu; bu gerçeğin maalesef bilinçli veya değil, göz ardı edildiğini; Tùrk toplumuna özellikle eğitim konusunda, fırsat eşitliği tanınması gerektiğini; her iki dilin de okullarda verilmesi gerektiğini; Toplumlararası diyalogun geliŐtirilmesinin çok önemli olduğunu; siyasetçiler arasında da bu olguya dikkat edilmesi gerektiğini; bu nedenle kendilerinin Şu an

Avusturya Ziyareti Raporu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

Avusturya’da bulduklarını ve bunun devamını dilediklerini; bu çerçevede Avusturyalı siyasetçileri de Türkiye’ye beklediklerini belirtmiştir.

Sayın Çetin SOYSAL, kendilerinin CHP ve muhalefet olarak, demokrasi konusunda yoğun adımlarının olduğunu; Türkiye’de insan hakları konusunda iyileştirme ve geliştirme adına önemli adımlar atıldığını; partisinde işkence konusuna sıfır toleransla bakıldığını; bu çerçevede Türkiye’de işkence konusunun sıfır noktasına yaklaşıldığını; Avusturya da yaşayan Türk toplumu konusunda bu ülkede yükselen ırkçılık akımını endişe ile izlediklerini; Avusturya’da yapılan görüşmelerde eğitime dayalı sosyal yaşam ile ilgili bilgiler edindiklerini; bunun Türkiye’de nasıl katkıda bulunabilir noktasında değerlendirileceğini, kendilerini de Türkiye’de görmekten mutluluk duyacaklarını ifade etmiştir.

Sayın Abdurrahman KURT, kendileri için Türkiye ve Avrupa’daki İnsan Haklarını mukayese etme fırsatının çok büyük bir şans olduğunu; bu çerçevede şu an Avusturya’da bulduklarını; Avusturya entegrasyon politikasını özellikle parlamenter düzeyinde yerinde incelemenin kendileri için güzel bir tecrübe olduğunu; bu görüşmelerin karşılıklı olarak devamını dilediklerini; bu bağlamda Avusturyalı siyasetçileri de Türkiye’ye beklediklerini belirtmiştir.

Sayın Ayşe Jale AĞIRBAŞ, Avusturya’da yükselmekte olan yabancı düşmanlığının kendilerini kaygılandırıldığını; bununla beraber yabancı düşmanlığını aşmaya yönelik projeleri de takdirle karşıladıklarını; ancak bu çabaların devletin çeşitli enstrümanlarıyla birlikte hareket ederek başarıya ulaşılacağını düşündüğünü ifade etmiştir. Sayın AĞIRBAŞ, bu çerçevede medya unsurunu iyi değerlendirmek gerektiğini; kendisinin RTL Programında önceki akşam bir haber izlediğini, haberde Avrupa’da trafik kurallarını ihlal eden sadece yabancılarmış gibi yansıtıldığını; bu tarz gerçeği saptırıcı, yanıltıcı, yabancı düşmanlığını körükleyici haberlere karşı bir çalışmalarının olup olmadığını; Avusturya halkını aydınlatacık; ön yargıyı kesecek çalışmalarının olup olmadığını sormuştur.

Sayın Gabriele BURGSTALLER, her şeyden önce Avusturya’da entegrasyon çalışmalarına ağırlık verilmesi gerektiğini; eyalet politikası değil devlet politikası haline getirilmesi gerektiğini vurgulayarak söze başlamıştır. Sayın BURGSTALLER, entegrasyon her kesimin kendisine göre yorumladığını; ancak entegre olmak demenin, yabancılara nasıl oturup kalkacaklarını direktte etmek olmadığını; nasıl beraber yaşanır bağlamında çözümler

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

sunmak demek olduğunu ifade etmiştir. Sayın Gabriele BURGSTALLER, Avusturya’ da yaşayan Türk’lerin entegrasyon konusunda zorlandıklarını; bu olgunun da bazı sağ partiler tarafından maalesef suiistimal edildiğini; yine bazı sağ görüşlü medya kalemlerinin de bu düşmanlığı yanlı açıklamalar ve yayımlar ile körüklediğini; bu sorunun ancak her iki tarafın bilinçli eğitilmesi ile başarıya ulaşılabileceğinin farkında olduklarını; bu çerçevede daha çok kültürel alanlardaki projeleri desteklediklerini; bu alanda insanları bir araya getirmenin daha kolay olduğunu; örneğin hal hazırda bir moda projelerinin olduğunu; her iki tarafın moda adına bir araya gelip kıyafetler üzerinde kültür alışverişinde bulduklarını, ortak kreasyonları sergilemek üzere bu sebeple İstanbul’a gidileceğini; 20 yıl önce bile kendisinin de bu tarz programlardan olan kültürlerarası dans programına bizatihi olarak katıldığını; yabancıların Avusturyalıları kendi danslarını öğrettiklerini, Avusturyalıların da Avusturya’nın geleneksel ‘‘Wiener Walzer’’ dansını karşı tarafa öğrettiklerini; o esnada sıkı dostlukların kurulduğunu; bu tarz kültürlerarası faaliyetlerin çok kaynaştırıcı olduğunu; kendilerinin de bu tarz faaliyetleri her bakımdan desteklediklerini; ancak ne yazık ki, özellikle Türk gençleri arasında gruplaşmaların çok yoğun olduğunu ve bahsekonu faaliyetlere pek yanaşmak istemediklerini; kız çocuklarının daha uyumlu oldukları gözlenildiğini, ancak bu kez de ailelerin kız çocuklarının bu tür aktivitelere katılımlarını engellediklerini belirtmiştir.

Sayın BURGSTALLER, Türkiye’nin AB’ye üyeliği ile ilgili, Avusturya’nın referanduma gitmesi önerildiğini; kendisinin Türkiye adına bu tarz bir kararın alınmamasını umduğunu beyan etmiştir.

10. Salzburg’daki Türk Vatandaşları İle Yapılan Toplantı

Heyet son görüşmesini Salzburg’daki Türk Vatandaşları ile yapmıştır. TBMM İnsan Hakları Komisyonu Başkanı ve Üyeleri tarafından, toplantıda bulunan Türk vatandaşlara, o ana kadar yapılan görüşmeler hakkında ayrıntılı bilgi vermiştir. Türk vatandaşlarının artık göçmen sayılamayacaklarını; Avusturya’ya ve entegrasyon konusuna bu bağlamda bakmaları gerektiğini; eğitim konusunun bu çerçevede büyük önem arz ettiğini; kız erkek ayrımı yapılmaksızın çocukların mutlaka her iki dili öğrenecek şekilde eğitim almalarının zorunlu olduğunu; Avusturya’da yaşayan Türk vatandaşlarının, Avusturya’da eşit hak ve şansa sahip olabilmeleri için mutlaka Avusturya vatandaşlığına geçmeleri gerektiğini; Avusturya vatandaşlığına geçmekten korkulmaması gerektiğini; Avusturya vatandaşlığına geçen Türk

Avusturya Ziyareti Raporu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

kökenli Avusturya vatandaşlarının her türlü haklarının Türkiye Cumhuriyeti tarafından mavi kart uygulaması ile garanti altına alındığını; Avusturya’da yaşayan Türk kökenli Avusturya vatandaşlarının ise aktif siyasette rol oynamaları gerektiğini; karar verici pozisyonlara yükselmeleri gerektiğini belirtmiş; Türklerin her alanda bir araya gelip örgütlenmeleri tekinde bulunulmuştur. Vatandaşlara, Türkiye’deki sorunların orada yaşayan vatandaş ve siyasiler tarafından er veya geç çözüleceğini; Avusturya’da yaşayan Türk vatandaşlarının ve Türk asıllı Avusturya vatandaşlarının yaşadıkları ülkenin sorunlarına eğilmeleri ve ona göre yön belirlemeleri gerektiği vurgulanmıştır. TBMM Heyeti, Türk vatandaşlarının İnsan Hakları konusunda danışmak, bildirmek istedikleri konuları da İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu WEB Sayfasından bulabilecekleri e-mail adreslerine yazıp kendileri ile irtibata geçmelerini istemiştir.

Vatandaşlar, bazı vatandaşların çifte vatandaşlıklarının olduğunu; bunun geçen yıllarda açığa çıktığını; bununla ilgili hala davaların yargıda devam ettiğini; Türkiye Cumhuriyeti’nin bu konuda kendilerine destek vermelerini istediklerini; Türkiye’nin gurbetçilere sahip çıkması gerektiğini; birçoğunun 30’u aşkın yıldır Avusturya’da yaşadığını; ancak 30 yıldır entegrasyonu sağlamada hiç bir yol katedilmediğini; Avusturyalı toplumun yabancılara karşı çok fazla ön yargılı baktığını; bir Avusturyalı bir hata yaptığı zaman ölçüsünün 1’e 1 değer taşıdığını; ancak bir Türk aynı hatayı işlediğinde bu ölçünün 1’e 2 değer taşıdığını; gençlerin ekonomik kaygılardan dolayı ve dil yetersizliği sebepleriyle eğitimlerini genelde yarım bıraktıklarını; biran önce iş hayatına atılmak istediklerini; bu çerçevede tabiatıyla çok sıkıntılar yaşadıklarını; bu nedenle de bir birleşmenin, örgütlenmenin gerçekleşemediğini; konunun bir şeytan üçgenine dönüştüğünü belirtmişlerdir. Vatandaşlar, entegrasyon denilince FDÖ (aşırı sağ partisi) partisinin de söylemlerinin etkisinde kalınarak, asimilasyon anladıklarını; kendilerinin Avrupa vatandaşlığına geçme kararı almaları halinde bile Türk kalmak istediklerini; asla asimile olmak istemediklerini; Türk vatandaşlarının değil, önce Avusturyalıların kafalarındaki ‘‘entegrasyon’’ kavramının değişmesi gerektiğini;

Türkiye’den Avusturya’ya Üniversitelerde okumak üzere gelmeyi arzu eden gençlerin 3 hafta bile sürmeyecek vize işlemleri için Türkiye’deki Avusturya Büyükelçiliğinin 8 ay kapılarında beklettiğini; kendilerinin de Türkiye deki öğrencilere bu eziyetten dolayı Avusturya’da okumayı artık önermediklerini, TBMM İnsan Haklarını İnceleme

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

Komisyonu'ndan bu konuyla ilgili, Avusturya Büyükelçiliği Türkiye temsilcilerine sıkıntılarını aktarmalarını beklediklerini, zira telefon edildiğinde kimsenin, adı geçen makamda muhatap bulamadığını belirtmişlerdir. Vatandaşlar, Avusturya vatandaşlığına geçtikleri takdirde Türkiye'den aldıkları mavi kartlar ile Türkiye'de hiç bir işlem yaptıramadıklarını; Türkiye'den ziyarete gelen milletvekillerinin de ülkeye döndükleri zaman kendilerini unuttuklarını; Türkçe ve din eğitimi kurumlarının olduğunu ancak bunların eğitimlerinin son derece yetersiz olduğunu; aile birleşimlerinde fevkalade zorluklar yaşandığını; bu konunun, Avusturya'nın insan haklarını ihlalinde bulunduğu anlamına geldiğini; ancak kendi vatanları olan Türkiye'de de ayrımcılıkla muhatap olduklarını, Atatürk havalimanında Türk vatandaşı olunması halinde saatlerce kuyruklarda bekletildiklerini; yabancı ülkelerin vatandaşların ise gişelerden direkt geçirildiklerini belirtmişlerdir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

VI. DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

İnsan haklarını evrensel bir olgu olarak gören Komisyonumuz Avusturya ziyaretinde, genel olarak evrensel insan hakları standartlarına ilişkin, özel olarak ise; Avusturya’da yaşayan yurttaşlarımızın insan hakları hususundaki sorunlarına ilişkin gözlemlerde bulunmuştur.

Görevli bulunduğu kısıtlı süre içerisinde insan haklarını tüm boyutlarıyla incelemesi mümkün olmayan Alt Komisyon, Türkiye’de Komisyonun yoğun olarak inceleme yaptığı, mülteciler, ceza infaz kurumları ve yurtdışındaki yurttaşlarımızın en önemli sorunu durumunda olan entegrasyon alanlarına odaklanmıştır.

Heyet Avusturya’da, Krems ve Salzburg Ceza İnfaz Kurumlarında gerçekleştirdiği ziyaretlerde, her iki ceza infaz kurumunda da bulunan yurttaşlarımızın ceza infaz kurumunda yemek problemlerinin olmadığı, ceza infaz kurumunda yabancı oldukları için ayrımcılığa maruz kalmadıkları, telefon görüşmelerinde sıkıntı yaşamadıkları tespit edilmiştir. Ayrıca; Komisyonun dikkatini çeken husus her ceza infaz kurumunda da hükümlü ve tutuklular bir arada bulunmamaktadır.

Avusturya Devleti’ndeki mülteci misafirhanelerini ziyaret ederek koşulları yerinde gözlemleyip Türkiye’deki mülteci misafirhaneleri ile karşılaştırma hedefinde olan Alt Komisyon bu hususta, görüşmeler yapmak ve bilgi almak üzere mülteciler genel müdürü ile Avusturya İçişleri Bakanlığı’na ziyarette bulunmuş, ancak Alt Komisyona son anda genel müdürün gelmeyeceği haber verilmesi ile Alt Komisyon tam bir diplomatik nezaketsizlik ile karşı karşıya kalmıştır. Bu hususta, Alt Komisyonu şaşırtan başka bir mesele de mülteci misafirhanelerini ziyarete izin verilmemesidir. Alt Komisyon Avusturya yetkililerinin bu konudaki kaygılarını anlamakta zorlanmıştır. Çünkü, Türkiye’de gerek ceza infaz kurumları, gerek çocuk yuvaları ve gerekse mülteci misafirhanelerine yabancı temsilcilerin ziyaretini konusunda oldukça hoşgörülü davranmaktadır.

Avrupa’da yaşayan yurttaşlarımızın son yıllarda karşılaştığı en önemli sorun, Türk ailelerin topluma entegrasyonu ve bunun sonucu olarak bazı ülkelerde entegrasyonu sağlamak

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ **İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı**

adına aile birleşiminin engellenmesidir. Alt Komisyon yurttaşlarımızın, Almanya ve Hollanda'da olduğu gibi, Avusturya'da topluma entegrasyon hususunda bazı sorunlar yaşadığını gözlemlemiştir. Karşımıza en önemli sorun olarak, topluma adaptasyon ve kariyer olanakları sunacak olan, dil öğrenme çıkmaktadır. Ancak, Avusturya'da Almanya ve Hollanda'da yürürlükte olan aile birleşimini engelleyici entegrasyon yasası bulunmamaktadır. Görüşülen yetkililer de, entegrasyonun aile birleşimi engelleme anlamına gelmediğini belirtmişler ve entegrasyon hususunda yurttaşlarımızla pek çok başarılı organizasyonun gerçekleştirildiği sıkça dile getirilmiştir.

Sonuç olarak;

1. Alt Komisyon, ziyarette bulunduğu ceza infaz kurumlarında yurttaşlarımızın yabancı oldukları için ayrımcılığa maruz kalmadıklarını ve hükümlü ve tutukluların bir arada bulundurulmadıklarını gözlemlemiştir.
2. Mülteciler ve mülteci misafirhaneleri ziyaret etmesine müsaade edilmeyen Alt Komisyon, bu konuda Avusturyalı yetkilileri Türkiye kadar cesur görmemiştir ve yetkililerin endişeleri Alt Komisyonu şaşırtmıştır.
3. Komisyonumuz, yurtdışında yaşayan yurttaşlarımızın entegrasyon sorunu hususunda hem yabancı temsilciler hem de yurttaşları nezdinde önemli bir duruşu vardır. Komisyon, yurtdışındaki yetkililerle entegrasyonun asimilasyon ve aile birleşimini engelleme anlamına gelmediği, yurttaşlarımıza ayrımcılık uygulanmaması yönünde görüşmelerde bulunmuştur. Komisyon, yurttaşlarımıza, buldukları ülkenin dillerini çok iyi bir şekilde öğrenerek, gerekli eğitim fırsatlarını değerlendirmelerini ve yaşadıkları ülkelerde karar verici pozisyonlara yükselmeleri hususunda sık sık telkinlerde bulunmuştur. Komisyonumuzun her iki tarafa hitap eden bu duruşu, sorunun çözüm için her iki tarafın da çaba sarf etmesi gerektiğini göstermektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

M. Zafer ÜSKÜL

Mersin Milletvekili

Abdurrahman KURT

Diyarbakır Milletvekili

A. Gökhan SARIÇAM

Kırklareli Milletvekili

Çetin SOYSAL

İstanbul Milletvekili

Ayşe Jale AĞIRBAŞ

İstanbul Milletvekili